

Informatie voor hulpverleners

ALCOHOL- EN DRUGSPROTOCOL VOOR VERSLAAFDE AANSTAANDE MOEDERS

De schade voor het ongeboren kind, die alcohol- of drugsgebruik in de zwangerschap kan veroorzaken, is onomkeerbaar. Het alcohol- en drugsprotocol geeft stapsgewijs aan hoe te handelen als u een verslaafde aanstaande moeder in uw praktijk heeft. Door een juiste handelwijze kan erger worden voorkomen.

1. Signaleren: middelengebruik en zwangerschap

Een huisarts, psychiater of een andere behandelaar die vermoedens heeft van alcohol- en drugsgebruik bij een zwangere vrouw, meldt dit bij Veilig Thuis.

2. Verwijzing naar Verslavingszorg Noord Nederland (VNN)

De gynaecoloog verwijst de zwangere vrouw naar VNN voor behandeling van de alcohol- en drugsproblematiek.

3. Begeleiding door gynaecoloog

De gynaecoloog zal de zwangerschap verder begeleiden. De gynaecoloog betreft het medisch maatschappelijk werk erbij. De bevalling zal klinisch plaatsvinden, onder verantwoordelijkheid van de gynaecoloog.

4. Veilig Thuis tijdens zwangerschap

Na een melding maakt Veilig Thuis zo snel als mogelijk kennis met de aanstaande ouders en eventuele andere kinderen van het gezin.

5. Onderling overleg over beleid alcohol- en drugsgebruik

Veilig Thuis en VNN overleggen over het beleid ten aanzien van het alcohol- en drugsgebruik. De ervaring leert dat een verslaafde zwangere een eenduidig

beleid nodig heeft van de verschillende instanties. Veilig Thuis en VNN initiëren een zorgoverleg.

Onderwerpen van het zorgoverleg kunnen zijn:

- afspraken rondom beleid van het alcohol- of drugsgebruik (zoals afbouw, detox, urinecontroles)
- welke hulp er nodig is tijdens de zwangerschap, voor de ouders en zodra het kind geboren is
- het bespreken van de eventuele wenselijkheid van een Ondertoezichtstelling (OTS) of Rechterlijke Machtiging (RM)

6. Bevallingsplan

Veilig Thuis werkt na het zorgoverleg het bevallingsplan uit. Het bevallingsplan is uiterlijk met 34 weken zwangerschap klaar en bij 35 weken bekend bij de ouders, het netwerk en bij de betrokken instanties.

7. Kinderarts

De kinderarts zorgt ervoor dat het pasgeboren kind minimaal 3 x 24 uur geobserveerd wordt op de kinderafdeling.

8. Ontslag uit het ziekenhuis

Ontslag uit het ziekenhuis kan plaatsvinden als zowel gynaecoloog, als kinderarts als Veilig Thuis of gezinsvoogd akkoord zijn.

VNN BIEDT HULP AAN HET GEZIN EN HOUDT TOEZICHT OP HET ALCOHOL- EN DRUGSGEBRUIK

9. Kraamzorg en jeugdgezondheidszorg

Kraamzorg en jeugdgezondheidszorg worden tijdens de zwangerschap betrokken. Zij verrichten hun eigen taken zoals gebruikelijk is. Bij het afsluiten neemt de kraamzorg contact op met Veilig Thuis of de gezinsvoogd om observaties door te geven. De jeugdgezondheidszorg blijft betrokken.

10. Follow up

De betrokken instanties blijven samenwerken:

- **Verloskundige:** Als het ontslag van de baby binnen 8 dagen na de geboorte valt, draagt het ziekenhuis de zorg over aan de verloskundige.
- **De gynaecoloog** regelt de anticonceptie met de vrouw.
- **De kinderarts** controleert de pasgeborene op groei en ontwikkeling, vanaf 2 weken tot minimaal een jaar.
- **Het consultatiebureau** doet de controles zoals gebruikelijk is voor alle kinderen.

- **Veilig Thuis** volgt het kind één tot twee jaar na de geboorte en richt zich op de veiligheid van het kind.
- **VNN** biedt hulp aan het gezin en houdt zicht op het alcohol- en drugsgebruik.
- **De huisarts** blijft geïnformeerd.

Uitgangspunten na de geboorte

- Het kind verblijft in het gezin zolang de fysieke en emotionele veiligheid gewaarborgd is.
- Iedereen die nieuwe zorg heeft of constateert dat men afwijkt van gemaakte afspraken, geeft dit door aan Veilig Thuis of gezinsvoogd.

Meer informatie

- Het uitgewerkte alcohol- en drugsprotocol kunt u downloaden op www.vnn.nl/zwangerschap en www.veiligthuisdrenthe.nl
- Over risico's van alcohol tijdens zwangerschap: www.vnn.nl/zwangerschap en www.drugsinfo.nl
- Herkennen van druggebruik: www.vnn.nl/herkennendrugsgebruik

Samenwerkende instellingen voor het alcohol- en drugsprotocol

Veilig Thuis

Friesland

T 058 233 37 77

E info@veiligthuisfriesland.nl

W www.veiligthuisfriesland.nl

Groningen

T 050 523 92 39

E info@veiligthuisgroningen.nl

W www.veiligthuisgroningen.nl

Drenthe

T 088 246 02 44

E info@veiligthuisdrenthe.nl/veilig-thuis.html

W www.veiligthuisdrenthe.nl

Verslavingszorg Noord Nederland

T 088 234 34 34

E info@vnn.nl

W www.vnn.nl

Partners en meewerkende instanties

Ziekenhuizen

Jeugdbescherming

Jeugdreclassering

Raad van de kindbescherming

Jeugdgezondheidszorg GGD

Terwille verslavingszorg

Straat Prostitutie project

Verloskundigen

Kraamzorg

Gebiedsteams

